

శ్రీ

శుకరంభాసంవాదము

శ్రీనిధి విధిజిత సాధన । భావభవ ప్రతిమరూప భా
ప్రకటాస్థా । మహావనితాధిక వందిత । హేవానుమతినిచర
పరిధిదాధిమధికరన్ ॥

వ॥ అవధరింపుము శిష్యులగు మునిసింహాది మ
హాత్మా సంసారసాగరోత్తారకంబగు నొకక్రొక్కథ వ
క్కాణించెద వినుఁడని బెల్లుల్లసిల్లి సుతపనాదులకుం జెప్పి
న తెఱంగున శ్రీశుకరంభాసంవాదంబు జెప్పం బోదం
గె ॥ ౧ ॥ సీ॥ శ్రీగురుమూర్తిరాజీవాక్షు యొక కథ జె
ప్పెద వినుమయ్య చిత్తగించి । హరిమాయ యంటక ధ
రలోన శుకయోగి తపము జేసిన వజ్రధరుడు బెగడి । చె
ల్లబో యిక నేమి సేయుదు నంచ నిపరితాపంబుచే నాత్ర
దత్తరింప । జింతిల్లి యాఖిల్లియంతలోనని దెలిసితన
లోపలసుమాటలాడికొనుచు దెలిసిడెప్పు నకంచుకు
నొకనిజేరి । రంభనిప్పుడ వేవేగ దెప్పుడించుమటంచు నా
తఁడు వైళంబ పారుడెంచి । సకినిరవ్వ సెనప్పు మఖరభసం
ముస ॥ క ॥ రావేమరుద్రులగిరి । రావేలుగారునా

రావేరంభా। రావేకంజదళాక్షి । రావే మోహాంపగ
మనసరమ్మివేగన్ ॥౪॥ సీ॥ ధవళాక్షిరమ్మనితలవరిపలికి
సనేతెంచిసురపతియెదురనిలచి । కరములుముకుళిం
చిసురసాధునకు మ్రొక్కి — పెలదీతానన్నియొదేవేందు
తోడ। ననుబిల్వబంచినపనియేమినావుడుయింద్రుం
డుపలికెనాకొమ్మతోడ। శుకమునితప మెల్లజురవుచ్చి
వేవేగరంమంచుబలికె నాకొంమతోడ'పద్మాక్షినీపె
న్నిభంగులనేనియుధరలోనశుకయోగితపముజెడి
చి। కలికిరంమంచుకరుణతోగారవించి । వస్త్రకాంచ
నభూషణావళులొసంగి । పొమ్ముశుకునితో మరుకేళి
బొందితెన్న । శుకునిదోడ్కొని వేరమ్ముసుందరాంగి॥
౫॥ అప్పుడు॥ క॥ వినిసంతసిల్లిరంభయు।దనుజులపగ
వానితోడదప్పకపలికెన్। గను మొగిచి తెరచునంత
లో। ఘనుడగుశుకయోగిమనముకఱగంజేతున్ ॥౬॥
క॥ మునివరునిభంగపెట్టక। దినదినమును వెంటనతని
వెంబ్బకపోతే। ననునీభద్రము చేత । దునియలుగావిం
పుడీరుదొయ్యలియనకన్ ॥౭॥గీ॥ వనమునందునున్న
మునికుమారునిశీని। మరులుగొలిపిమనునిజాడదెలిపి
వగటుష్టజేసినిరులశయ్యకుజేచిర । శుకునిగూడ

కున్న సుపతిగాను॥ అనియివ్విధంబున॥ క ॥ సురసా
ధునిసమ్ముఖంబున। దరుణీమణి ప్రతినబూని తాంబూ
లంబున్ గరమునిసీతిం గైకొని। హరిమధ్యయుదర
లెనంతనరుణుడు గ్రుంకెన్॥ వ॥ అప్పుడురంభతన గే
హంబున కేగిసకలసుఖంబుల నెనసియుండెనంత॥ గీ॥
అరుణుడస్తమింపనతిరభసంబున వృక్షములకు జేరె
పక్షులపుడు జంతుజాలమెల్లజెలగుచు తామునవాస
ములకు జేరవలసి మెఱసి॥ మరియును॥ సీ॥ చీకటిగా
జూచి చిత్తజుడప్పుడు చెఱకుసింగిణివిల్లు చేతబూని।
విరులబాణముగూర్చి విరజాజిమొగ్గల ములుకులకు
నులెస్స మొనలుదీర్చి। చిగురాకువిడియంబు బిగియం
చి నడుమున జెలువంబుగులుకురా చిల్కనెక్కి తు
మ్మెదబలగంబు జుమ్మని మ్రోయంగ గోయిలలాత్రని
గొలిచినడువ। నపుడు మదనుండు చెలరేగి యాచిఱ
పేర్చి కాముకజనంబు బెగడొందగాఘూకంబుకర
ము మెరయించి యలుగులువరపెనుఱక। చెలులుపు
రుషులు పెతగుండె పెగడుపడగ॥ ఉ॥ జాలినిజెందియా
త్మలనుజాణతనంబున గేళికాగృహాళికాలలకేగియం
తతమాగానిలికాంతలతోడమునఘా। కేళిబిగించిచస్త

పటపట్టీస్థచకంపుమపాటలాడుచున్ స్త్రీలనుగ్రాడి
పెట్టిపరిత జేయుచునుండిరికొంచెకాదీజగన్ ॥ ఉ ॥ శు
కుఁడుకేళిహంసహరికుంజరపన్నగబంధనక్రియం
జొకుఁచుపోలుచున్ లగుప్రజాపృచ్ఛ జేకుఁలునా
కిఁ స్త్రీలతో। మకుఁవగా బెసంగుచును మన్మథనీర
యమున్ప్రతిల్లగాబకఁ బెసంగుచున్నజేనుఖోన్నతు
లన్నుఖియై చిరత్తరిన్ ॥ గీ ॥ అతనికంఠముమున్నెయంగ
నామణిలేచి। జలము దేరబంచిజలకమాడి। చలువవ
లువచాల్చి చతురతమీరంగ। తొడవులెల్లనింతితొడి
గెనపుడు ॥ సీ ॥ శృంగారమైనట్టి బంగారుజలతారు చీ
రచెంగులువెనుక జారవిడిచి। పొంగుగుబ్బలమీదన
గరుగంధములందిసరసంబుగా బన్నసరులు చాల్చిక
స్తూరినుదుటిపైనిస్తుగా దీరిచికన్నులకాటుకచాను
పరచి। కొప్పైవద గ్రొవ్విరుల్ గొనబుగాగీలొల్పిన
లలితంబుగబట్టుశాలుగప్పి। కడగియారీతి సింగార
మావహరించి। వీణచేబూనిమదగజవిధమువీఁజునడ
లనేతెంచిసురపఘ్నినాథుడున్న। వనముద్దగఁ జేర
ఢాసనితోయన్నప్పుడు ॥ వ ॥ అట్టియెడనిలింపులప్పల్లనాథ
డామ్పిడింపుమప్పుడు ... యుల్లంబులుప్పతిల్లి

బలుపెటంగలపొగడిపొడంగరే॥క॥హరిణాక్షి మో
ముచుకళ్లు, పొంతొందరి నేయుచిచ్చుదొయ్యెలి కర
ముల్ కరిశుండఁబుల గేరుం। పదరిపుఁబొన్నెన్న బ్రి
హ్మాతరమేజగతిన్॥సీ॥ ఆమెమూనకల నీవచ్చు జలజాక్షి
కుచములను నధ్ధచంద్రుని మించు నతివ నుదురుగంఢ్మము
సులబోలు కలకంఠి కన్నులు పంచజపెన్నె లనిగ్గపడ
తినగవ్వ బంగారుకలశంబులంగనకుచములు యుసు
కదిన్నె లబోలు నంతిపెఱుదు। నలినాక్షి నూగారు న
ల్లచీమలబారుసింహమధ్యము బోలు జెలియ నడుము
అనుచు మురియుచు వర్ణించి రప్పుడమరులు। యిట్టి
శృంగారవతి జూచినట్టివారు। శిలలు ములు నూనిమరుని
చేజాలి నొందు। చింత చేనుందురెటువంటి సిద్ధుల యి
న॥గీ॥బ్రహ్మదేవుడైన భస్మాంగదరుడైన। వ్యాసుడైన
వననివాసుడైన। గాంచి వలపుజెంది కామిని యిది
యన్నిపొందజూతురెట్టి పుణ్యులయిన॥
వ॥ అనియివ్విధంబున బృందారకబృందంబులు బహు
వారంబులు కైవారంబులు సేయ నవ్వరారోహాసంత
సిల్లి చిత్తరించుచు దత్తరంబున గులుకన్నుగచ్చులుబయ
లుపడకుండ వయ్యారంబయ్యెడ సవరించుచు దంబు

లనిడిన పాదకటకంబుల సైబునటి తాళరాగ భేదం
బులంగణింప నడుగులిడుచు మృదువచనరచనల
నమృతంబుచిలుక జేయుచున్నవ్వుచు సోలుచు వ్రా
లుచు నీరంబులందూరుచు జెంజామరలకొలనుల
కెల్లంకులరాయంచ పగిదిం దిరుగుచు గేకిశుకపిక
మధుకర నికరారావంబుల కళుకుచుమఱియు న
య్యెయెడలబలుచందంబుల జరించుచు శుకయోగి
యున్న వనంబునకుంజనియె నావనంబెట్టిదనిన॥సీ॥
నారికేళంబులు నాగపున్నాగముల్ హింసభంజాక
రములచటగలవు। కదళికాపాటలీకరవీర కేతకీమా
ధవీకురువక మాతులుంగజంబుజంబీరకదంబవృక్షం
బులుపరిపరివిధముల బ్రిబలిలెన్న। రామునికటం
బుకాబోలుననదోచి పొదలుచున్న వి చాలబొలుపు
మీఱు। బ్రబలిచిగిరించి పూత చేసనుదినంబు కాయ
లునుగాచి ఫలియించి ఘనత మెఱసి యున్న వన
మందుమునులుమహోన్నతమున। వాసములు సే
యుచుందురుపల్లనుగాను ॥క॥ మునులావనమున
వేడుక। ఘనతరమయిన ట్టిమించికమ్మనిపండ్ల। న్న
నుభినమునననుభవించుచు। మనమున పరుసంబుగలి

గీమని రెల్లపుడున్ ॥ మఱియును॥ గీ ॥ సకలమైనపక్షి
జాతులావనమునన । ఫలములనుభవించి చిపలికికోనుచు
న్నన్న వానిపలుకులెన్న్న చునాయింతివచ్చినిలిచెశు
కుని మోహింపఫ్రుడు ॥ వ ॥ మఱియు రంభ శుకునియె
దుర నిలిచినవచ్చేటిమునులెల్లంగాంచిమనంబుల్ల ని
ట్లనివితర్కించి ॥ సీ ॥ ప్రస్న మచందుృడో ఫుల్లార
విందమో సొగసైనయందమో సుదతి మోము ।
చెంగల్వ తేకులో చకోరనిమీనులో యంగజుతూపు
లో యుతివ. చూపుజకుర్వపక్షులో జాజిపూబంతు
లో బంగారుగుబ్బలో పడతిచనులుచంచలమోగా
కచకోనిచకోమోకనకంపుతీగయో కమలగం
ధియహాహాయిటువంటియొయ్యారిసనుదినంబుగ
లసియుండిన మోక్షంబుగలుగుననుచు। మునులు
తలపోసితమలోన మోహపడుచు। జెలగివర్ణించు
చుండిరాచింత చేత ॥ సీ ॥ వనములన్నియు నేనుక
నులజూచితిగానికనకాంగియౌవ్వనకాంతిలేదు। గి
రులందు నేపొద్దుతిరిగిజూచితిగాని సఖి కుచగిరుల
తో సాటిరావు। భూములన్నియు నేన్నుబుద్ధిజూచితి
గాని కమలాక్షివంరుభూమిసమముగాదు। మునవ్వ

త్రితోడఁబంపు ॥ నిమాచితిగానివనిత మోహముకుహరి వాడఁగాడు । యున్న యనేసు డిరిగిచూచిన దేమిఫల ము । లంతకంటెసుమిక్కిలిదైనఫలము । గలుగుభూ ములవనములగలుగుచో । ములుసుమూడంగగలు గునాఘుదితయంచు ॥ వ ॥ ఇట్లు. తపసులయి నం దనంబులువిడిచి తమినొందునట్లో యవ్వారంబు మీ ఱనిలిచెనని బ్రహ్మ నారదునకు జెప్పిన విని నారదుం డీకథను విమర్శంబుగ వినిపింపుమనినవలువయిట్లని యె ॥ గీ ॥ ఋషుల మరులుగొలుపు రూపంబుతోవ చ్చి । శుకునిమాచిపలికెసుందరాంగి । వెఱ్ఱియోగినీ వుయేలయీపనిసున్న । కారణంబుజెప్పుమకడకతో డ॥ క॥ పొదరిండ్లలోనమదనునిచదువుల చేజొక్కి మంచిచల్లనినీడంబొదలుచుపతులబెనంగుచుఘుఁది తలతో నుండవలయు మోహముదీరన్ ॥ క ॥ తరు ణులకుచకుంభంబుల । కరములచే నదిమి యుది మి కాయజుకేళిన్ । బరిపరిరీతులబెనగుచు ధరనుం డినవాడెయోగతాపసవినుమా॥ గీ ॥ అడవులందుపండి ఫలములననుభవించి కొంపరాలను వాసమై సూర నార । లారగించినమానికుమారులకును । మఱియు

సౌఖ్యంబుదొరుకునే ధరణియందు॥ క॥ ఈయడవు
లందమునుండిన । సాయుజ్యముగలదనికునన్ముని వినుమా
మా । సాయుజ్యపదముదొరకుం। గాయజుపురమం
దుసౌఖ్యగత్ములనుబెరయన్॥ వ॥ మఱియు వినుమ
ని వేల్పుమచ్చెకంటియిట్లనియె॥ సీ॥ యజ్ఞముల్చేసి
నసుజ్ఞానులేనియుగొరుదు ర్నాతోడి కూటమెపు
డు । తపములుసల్పెడితపసులునేవేళగలవ రింతు
రునాదుకౌగిలికొని। సర్వంబురోసిన సన్న్యాసులై
ననుధవళాక్షియనినన్ను దలతురెపుడు । శాస్త్రసమ్మ
తులయినసర్వజ్ఞులందఱునాపొందుకననుతీపులేద।
టంచుమదిలోనదలపోసి యాడుకొంచు। నుందుర
తిచింతజెందుచునోమునీశ। నీవునన్నుగూడి రతికేళి
యెమ్మెలెరిగికరముసుఖియింపు సంతోషకరముగా
గ॥ గీ॥ వనములోనెప్పుడుతిరిగెడుమునివిగాన। సౌ
ఖ్యమెఱుగకతోరంపుచట్టుపోలె ।గదలకున్నా డవి
దియొకట్లెవెడగువట్టి। వనమునందేమి [illegible]చుమా
వనముగనుము॥ క॥ కాయమునుకష్టపరచుచు। నీ
యమువ్రతనియమములంద నేటికినీవు। న్యాయమెడబాసియు
డియుడుపక నీమెడమురుకేళి వెలి మెసియుమును

ఘపమున్ ॥ గీ ॥ వెడగుతనముమానివినవయ్యశాబుద్ధి
కావమకేళినన్నుగలసిమెలసికూడియున్నమేలుకో
ససాగుఫలమబ్బు। ముక్తిగలుగునీకు మునివరేణ్య॥
క ॥ పురుషుండై జన్మించిన। సరసుడుగానట్టివానిజన
నముపుడమిం। గిరితోడుత సరివచ్చును। నరులందు
ను ఋషులయందునరయము పేర్మిన్॥ గీ॥ బాల్యకౌ
మారయౌవన ప్రౌఢలైన। యంగనలగూడియలతే
కయసుదినంబు।రసికతజరియింపలేనియానరునిదైన
జన్మమేలజవ్వనమేలప్రాణమేల ॥ సీ॥ సుగుణసంపద
గల సుందరాంగులపొందు జేయలేనట్టియీకాయ
మేల। సరసత్వముగలట్టిసజ్జనుండేనియు సఖితోడ
గూడనిసౌఖ్యమేల।కావిపుట్టముగట్టి కౌపీనధారులై
తీర్థాలవెంబడిదిరుగనేల। సన్న్యాసులైమరిసద్గృ
హంబులువిడిచియున్న వారలజన్మమెన్న నేల। నల
సదేకానిముక్తికినరుగదగునెకాంతతోనుండిశ్రీముు
క్తికాంతగూడి। పరవశమునొంది యుండుటభక్తి
గాక। సఖినివిడనాడినను మోక్షసుఖముగలదె ॥ క॥
ఈశ్రీతివేదశాస్త్రము। ధారుణిబోజదివిచెప్పథన్యు
లుపేరీ। సారావగమెఱుగజాలక। వీరునువారనుచు

జెప్పువెఱ్ఱులుసుమ్మి "సీ" భేదవాదమెకానియాదిశక్తి
నిగ్రహాదిశోధింపకున్న సుబోధలేదు । కర్మమార్గమె
కానినిర్మలంబయినట్టిజ్ఞానసూక్ష్మముదిగానలేదు ।
యేకాక్షరార్థంబునెఱుగుదనుటేకానియేకాక్షరా
ర్థంబునెఱుగనేరిది । హరిమాయకునునేనువెఱచన
సుటేకాని హరిమాయదెలిసినజాడలేదు । మహాను
లేటికిజ్ఞానసంబంధులైన । నారుతరుణులగూడియీ
వసుధయందు । పరమసంతోషమొందుచు భావమె
రిగ్గి । పొందిమనలేదెసజ్జనపుణ్యమూర్తి " క" యో
గీశులైనవారికి । యోగమెభోగంబుసుఖము నొక్క
టిగాగ । భోగింపకున్న గల్గునె । యోగార్థముకాం
తసౌఖ్యమోమునినాథా " అనినశుకుండురంభ కిట్ల
నియె " క" తరుణీమణియీకాయము । స్థిరమాక్షణ
భంగురంబుస్థితిగానెప్పుడున్ । స్థిరజదివిగాననప్పుడు
నరకంబనియందురుబుధులునాతులపొందుల్ ॥ గీ " నీ
టిమీదిబుగ్గ నెలతయీదేహంబు । తేటమాటలుడిగి
బోటివినుము । బోటికొంపకేలపాలతియీమోహం
బు । నాటిదెలియతేవ్రసుందరాంగి " చ" తనువులుని
త్యమంచువసుధాస్థలిమాయలబొర్లినట్టియా । మను

లకు మోక్షమెల్లఁ బరమూలమునున్నయటంచు శాస్త్ర
ములన్ ఘనతగ బల్కఁగాదను వికారము బుద్ధియువి
ష్ఠు వేడఁగా । వెనగినవారలందఱుసు వెంపుగనె
క్కఁ రేకామినీమణీ ॥ క ॥ కలకంఠి పొందుఁగోరిన । ఫ
లులకు మోక్షంబు లేదు కాదని శ్రుతులం । బలుకుచు
నున్న వివెప్పుడు నలినాక్షీ నీదు పొందు న్యాయమె
నానన్ ॥ క ॥ స్త్రీసుఖము గోరువారలు । నాసల చేఁజి
క్కఁ మోహవార్ధిఁ మునిగియు న్నాశంబయి చెడి
పోవుదు రోసఖి మితోడి మాట మొప్పదు వినుమీ ॥
సీ ॥ మలమూత్రకుక్షిలో పలజిక్కఁ కొన్నాళ్ళు తేలు
చుమునుగుచు జాలనొచ్చి యోనిముఖంబుననుండి
యవస్థలగండత్రయంబును గడచివచ్చి బాలుఁడై
పుణ్యపాపంబు లెఱుఁగక తిరిగి తికొన్నాళ్ళు తెలివిదప్పి
యౌవనకాలమందెఱుఁగజాలక వట్టిమాయ చేజిక్కఁ
యుపాయమేమి యెఱుఁగజాలక నొందితినీచత
నువు యోగులమునీకు మాతోటి భోగమేల చెలియ
సుఖమైన పదవిని జేరుకొమ్ము పొమ్ము నాతోడి పొందు
నీకేల బాల ॥ క ॥ యౌవనము ధనము సంపద ।
యెవ్వసుధనుదిరముగంచు నిత్యము మదిలో నెవ్వ

రుగోరిన జెడుమురుకొ్రిప్పినపుడగజిముగోత్రగూలి
నమ్మాడిమ్రొడిన్॥ క॥ కోరికలుగోరువారికి ధారుణి
లోనరకమంద్రుదుదపసులు మొదలన్। గోరికెలుఁ
గినవారికిజేరుష్టవైనుంత పనుచు చెప్పుదురబలా॥
క॥ నీటిపయిబుగ్గపుట్టిన। వాటించినమాయచేతవ
సుమతిలోనం। గూటమిగోరినవారికి। చేటేఫలి
యించునంతుర్ని స్థిరముగధరలోన్॥ క॥ మలమూ
త్రికుక్షి దీనికివల పేటికి మోహబుద్ధివదలుమునాపై,
కలకంఠిగోడమీదను, జిలికించినచిలుకరీతి జెడుని
తలఁపున్॥ క॥ చెడిపోవనున్న తనువును, బుడమిన్నిని
జమనుచుమిమ్ముబొందినవారల్, యిడుమలబడిదుః
ఖింతురు,కడతేరగలేరువారుకామినినింతే॥ఉ॥యో
నిముఖంబునందునసముద్భవమైనయవస్థజాలునో,
మానిని మోహమంది బ్రతిమాలుచు పెంబడినుండనే
లయా, యోనినిబుట్టినట్టి మము యోగులరంచును
తింపనేలపూ, బోడిరోతుచ్ఛభోగముల బొందిననే
మిఫలంబుజెప్పుమా॥ క॥ యోగీశులైనవారికి యో
గత్వమెనిష్ఠయంచు యోగుల మొదల్గన్, భావంబు
లన్ని మానియు, యోగంబులనుండిరబలయుర్వీస్థ

తే॥ అనిమహేయు నిట్లనియె ॥ సీ॥ సఖితోడఁగూడి
న జన్మ హేతుప్రచాల సఖితోడఁగూడిన జెడుబుద్ధి
సఖితోడఁగూడిన సర్వేశునంటును సఖితోడ గూడి
ననపుడుగాడు, సఖితోడగూడిన స్వపసంబువిడసం
బు, సఖితోడఁగూడిన సత్ప్రహారము, సఖితోడఁగూడి
నసౌఖ్యవిహీనంబు సఖితోడగూడ నాశనమునొం
దు, ననుచు శాస్త్రంబులుగణింపనదియువినుచు,తరు
ణీనిపొందుగోరిననరులకెల్ల నరకవాసంబుయేముని
చేగొరతగల్గు, చెలులనుగూడువాడెపో వెఱ్ఱివా
డు ॥ సీ॥ చెలినివిడిచినవాడె శుద్ధుండుబుద్ధుండు చె
లినివిడిచినవాడె శీలపరుడు, చెలినివిడిచినవాడెజ
గదేకవీరుండు చెలినివిడిచినవాడెజపితపరుడు, చె
లినివదలినవాడె శేషసంబంధుండు చెలినివదలిన
వాడెకులహారుండు, చెలినిదోసినవాడె జీవాత్మ ప
రమాత్మ చెలినిదోసిన మోక్షసులభుడగును, చెలు
లతోఁజేరియుండిన జేటువచ్చు జెలులతోఁజెల్మిచేసి
నసిద్ధిలేదు, చెలులతోఁబొందుచేసిన చేటిగాడు, చె
లులతోసుస్న్వపమంది జేరలేదు ॥ సీ॥ సంసారమున
జిక్కి జాలిఁబొందుటకంటె నడవులఁబోనుంటట

డియె మేలు, సంసారమునజిక్కి జాలినొందుట
కంటె, నదినీదుబ్బాచుట యదియె మేలు, సంసార
మునజిక్కి చాలనొచ్చుటకంటె సన్న్యాసియై యుం
ట జాలమేలు, సంసారియై కాంత సరస నుండుట
కంటె గురుపాదపద్మంబుగొలుతు మేలు అనుచు వ
ర్ణించువారు మహాత్ములెలమి, వారు బ్రహ్మంబుగ
నుగొన్న వారలవని దేహమస్థిరమనుచును దెలివిప
రుల్లు, తుచ్ఛభోగంబువలతురే తోయజాక్షి ॥ క ॥ స్థి
రమగు యీదేహంబ, స్థిరమనియున్నట్టి మంచి తెలి
విపరులు న, శ్వరమపదవాసులగుదురు, తరుణీమ
ణివట్టి మోహతాపంబేలా ॥ గీ ॥ కామజనకునివిడిచి
కామినినినుగూడి, కలిసియున్న మోక్షగతులు లే
వు, స్వామినామజపము సలుపుచునే వేళ, నున్న వా
రెబ్రహ్మయోగులబల ॥ ఉ ॥ కాయమునిక్కమంచు
ను వికారపుబుద్ధులుచాలభ్రాంతిచే,మాయలజిక్కి
యూసతుల మానముభంగము సేయుటకంటెయీ
కాయమువీడిము క్తివనితామణితోడతనున్న మేలు
సి, స్నాయకయుండుటందలప బన్నుగ బ్రహ్మము
బొందవచ్చునే ॥ సీ ॥ కామంబుక్రోధంబు కాల్చిభ

ష్టము నేసి యష్టపాశంబులనష్టపరచి, పంచేంద్రి
యంబుల బాధలఖండించి మాయలన్నియు మఱి
మంటగలిపి, యజ్ఞానములుమాని సుజ్ఞానులైమెదిరు
చి పాకసంగతుల్ రోసియుండని, నాలుబిడ్డలుతనయు
న్నదమ్ములపైనియాశలన్నియుమొదల్ద్రోసి, వే
సి, బ్రహ్మమందుజ్ఞానపరుడైన మోహంబు, గ
లుగుపాపమెల్లదలగిపోవు, జన్మములకెరాదు సా
యుజ్యమునుబొందు, గల్లగాదు వినుము కంబు
కంఠి ॥ గీ ॥ చెడనిపదవిగన్న సిద్ధుంతమిపొందు
గోరనేలయముని జేరనేల, వట్టిమోహమేల వనిత
నీమాటలు, గట్టిపెట్టివేగగదలుమనిన ॥ వ ॥ అనిన
శుకునింజూచి రంభ యిట్లనియె ॥ సీ ॥ వేదంబుచది
విన వెఱ్ఱిమాత్రమెకాని వేదార్థనిర్ణయవృత్తియ
రుదు ఆత్మనేకము సేయునదియెరుగరువేగానిజ్ఞానయు
క్తులు పెక్కువలుకుటరుదు బ్రహ్మజ్ఞానంబున పలు
కుటరుదేకాని బ్రహ్మజ్ఞానంబున భావమరుదు, దేజ
మొకట్టియెను తెలిపరుదేకాని తేజంబులోమేలు
దెలియుటర్థుదు, తనువాను దెలిసితినని పల్కుటేకా
ని తనలోనిసంధులగనుటయరుదు, వినినన్నింటిదె

లిసిన వేదవేద్యుఁడీనినన్ని ంటిఁదెలిసిన విశ్వమూర్తి
వీనినన్ని ంటి దెలిసిన సూక్ష్మపురుషుఁడీనినన్ని ంటిదె
లిసిన చేటులేదు ॥ సీ ॥ మూలమెఱుఁగలేక మునుల
మంచునుపట్టి జాలిచేతఁజిక్కి సర్వమయిన, సూటి
తెలియలేకఁబోటిని విడనాడి యుండనేమిఫలము
రయో మునీశ ॥ క ॥ తనునెంచిచూడఁబుడమిన్ దన
కన్నను నీచమైన ద్రవ్యముగలదే, తనుదాసుజ్ఞా
నంబున,దనుగూడివసింపకున్న దత్వము గలదే ॥
అని వెండియునిట్లనియె ॥ సీ ॥ సతికన్న నెక్కువ గ
తిలేదు పుడమిపై సతికన్న నెక్కువమతములేదు, స
తికన్న మిక్కిలి సౌరభ్యమదిలేదు సతికన్న నెక్కు
వగతియులేదు, సతికన్న నెక్కువ సత్యంబుమరిలే
దు సతికన్న ఘనపుణ్యసరణిలేదు, సతికన్న నెక్కు
వచదువులుమరిలేవు, సతికన్న నెక్కువజాడలేదు, స
తినికూడిన తనకుసద్గతియుగలదు, సతినికూడినత
నమహాపవిత్రమునిల్చు, సతినికూడిన తనకునాచార
మబ్బు, సతినికూడినవాడెపో జపితుఁడరయ॥క॥ హా

రిహారులుసురలుమునులును, సరసిజభవుడాదిశక్తి
జాడలచేతందరుణులతో గూడుండిరి, పరికింపగ
బ్రహ్మాభావపరులైవరుసన్ ॥ గీ॥ మనసుత్యాజ్యముజే
సిమగుపలకూడుండి, రతులజొక్కి-సత్యవ్రితము ని
ల్పి, జ్ఞానసరణితెలిసి జ్ఞానానుభవమంత, ననుభవిం
చుచుయోగియాత్మయందు ॥ గీ॥ మాయలోపలశక్తిమ
హిమతో నెఱిగియు మాయనంటకున్న మంచిబు
ద్ధి, మాయలోపలజిక్కి- మాయలేదనుకొన్న, షో
వగలదెమాయ పుణ్యాయోగి ॥వ॥ మఱియు ద్వంద్వా
ర్థక్రమంబును వినుపించెద వినుమనియిట్లనియె॥ సీ॥
జోడుగూడినవాడె సుజ్ఞాని విజ్ఞాని జోడుకూడినవా
డెజాడవిడు, జోడుకూడినవాడె జూటరియాచారి
జోడుకూడినవాడెయాడుజోడు, జోడుకూడినవా
డె చోరుండువీరుండు జోడుకూడినవాడె సుజనువి
జను, జోడుకూడినవాడె శుద్ధాత్మబుద్ధాత్మజోడుకూ
డినవాడెజోగిభోగి, జోడుకూడినజ్ఞానంబు జూడగ
లదు, జోడుకూడినసరకంబుజూడలేదు, జోడుకూ

డీనతాపరబ్రహ్మమగును, జోడుకూడిన బ్రహ్మంబు
జూడగలడు ॥ ఉ ॥ ద్వైతమునంటియుండి పరత
త్త్వమెఱింగియుమ్మూలకారణ, త్రయమునబొందిజా
డ గనిసర్వమును నేకమటంచుపూయచా, లయమును
జేరనిల్పి తరళాక్షినికూడి సుఖించియున్నవా, భ
యమునుబాసిపోయినఫలంబునుముక్తియుగల్గువే
గిరిన్ ॥ గీ ॥ బ్రహ్మజ్ఞాననిష్ఠపరుడైనయోగికి,నాదుభిం
దుసంధిభేదమెఱిగి, కనులుమూసిముక్తికాంతచెంగ
టనున్న, వాడెయోగిసుమ్ము వరమునీశ ॥ ఉ ॥ కచ్చ
బిగించికట్టితమకంబున దండము చేతబూనితా, జి
చ్చున నేగుచందమున సీమలభూములనెన్ని జూచి
నన్, గచ్చుతనంబెకానిపరకాంతనుగూడకము కిలే
దుపో, యచ్యుతునానసీవుతరలాక్షినికూడిసుఖించు
వేడుకన్ ॥ అనిన శుకుండురంభకిట్లనియె ॥ క ॥ నలి
నాక్షినీకువలసినఫలమేమియు లేదు దేహభావంబు
నరున్, దెలిపిగజెప్పెదవినుమాజిలజాననపచ్చిబ్రహ్మా
నిచంచంబరయన్॥సీ॥ మాతృకుక్షియుదీనిసూత్ర

మంతయునీకు తెలియజెప్పెదవినుజలజనేత్ర, యెము
ష్ములస్రోగునిట్టిమ్ములపుట్టెల్లురక్తమాంసపుచర్మ రాశి
బొంది,నిలువెల్లనరకంబునిమిషమాత్రమేకానియం
గవికారంబులైనతనువు, శుక్లవీర్యంబుల సుఖియైన
దేహికెమోహంబునీకేలమోహనాంగినరకకూపం
బుదీనినినమ్మరాదు, మలినమైయున్న యీపుట్టు
మాయకొంపయేలమోహంబుపుట్టెనో బాలనీకు,
వద్దుతమకంబునీకేలముద్దుగుమ్మ ॥ అనినరంభశుకున
కిట్లనియె ॥ గీ ॥ ఎవరియందున నీలాగునెరుగవచ్చు,

దుమని రంభచెప్పెనుశుకునితోడ, గర్భమంత
యుజీరెనునిర్భయముగ, పరిమళంబయ్యెనప్పుడ
త్తరుణియందు ॥ గీ ॥ గంధకస్తూరిసొగసైన కమ్మవి
రులు, గర్భమునజూచి సంతోషకారుడగుచు, లేచి
నిలుచుండికరములుచాచిమఱియుమగువతోజెప్పె
తానొకక్రమునవిధమపుడు ॥గీ ॥ పుడమియందుహారు
నిపూజించినేనుహో, గర్భమందు బుట్టగలుగుముక్తికి

యింకనయిననేనుపంకజాక్షునిగొల్చి విష్ణుభక్తియుం
డనీదుపొట్టకోన ॥ సీ ॥ శివపూజ హరిపూజ సేయ
నేటికినీదు కడుపున బుట్టిన గలుగదె ముక్తి, ఘన
మైన తపములు గావింపనేల నీకడుపున బుట్టిన
గలుగదెముక్తి, జపముపవాసంబు సల్పంగనేలనీకడు
పునబుట్టిన గలుగదెముక్తి, ఘనమైన వ్రతములగావి
ల్లనేలనీ కడుపున బుట్టిన గలుగదె ముక్తి, యనుచుని
ట్టువంటిమాటలనాడగాను, సుదతితాలేచిపలికెను
శుకునితోడ, వరమునీశ్వర నేనునీవంటివాని, యె
న్నడునుజూడనీవలెనున్నవాని ॥ గీ ॥ అనుచురంభ
శుకుని కంజలిగావించి, తక్షణంబుతా బ్రదక్షిణంబు,
చేసికార్యమెల్లజేమూరకున్న దుఃఖమునునాకమున
కుగదలెనపుడు ॥ క ॥ అనిపలుక నలువనారదు-డ
నురాగంబుప్పతిల్లనతనికౌఁగియా, తనిచే ననుమ
తిగొనిచని, యెను నిజభవనమునకప్పుడింపుదలి
ర్పన్ ॥ గీ ॥ అనుచు గరుడుడు పల్క విశ్రాంత మి

కర్షి, వినినజదువవ్రాయు జనులకఖిల, శుభముల
బ్బు. మోక్షసుఖము జేకూరు, సంశయమ్ము లేదు భ
యములుడుగు ॥

శుకరంభాసంవాదము.

సంపూర్ణము.

